

Aftale

mellem regeringen (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti

om den danske energipolitik 2012-2020

Parterne er enige om, at omstillingen til et Danmark med en energiforsyning dækket af vedvarende energi hviler på troværdige, stabile og langsigtede rammer om den danske energipolitik. Med denne aftale fastlægges konkrete energipolitiske initiativer for perioden 2012-2020. Aftalen vil understøtte fælles EU-målsætninger.

Aftalens længde:

- Aftalen dækker perioden 2012-2020.
- Parterne gør årligt status for aftalte nye initiativer, analyser og eventuel videreførelse af initiativer, der løber ud.
- Regeringen gør årligt status for realiserede besparelser, jf. aftalte billiggørelsestiltag.
- Parterne mødes i 2015 for at drøfte videreførelse af initiativer og finansiering i aftalen, herunder udmøntning af 60 mio. kr. fra energieffektiviseringspakken i perioden efter 2015
- Parterne forpligter sig til inden udgangen af 2018 at optage drøftelser om konkrete supplerende initiativer for perioden efter 2020.

Med henblik på at opfylde aftalens formål er parterne enige om at igangsætte følgende initiativer:

Et energieffektivt samfund med mindre energispild

Realisering af målet om en energiforsyning dækket af vedvarende energi forudsætter en øget energieffektivisering, som minimerer energispildet og energiforbruget i alle sektorer. Parterne noterer sig, at det med finansloven er besluttet at indføre en tilskudspulje for energirenovering i boliger i 2013 og 2014. Parterne er derudover enige om følgende:

- Energiselskabernes besparelsesforpligtelser øges i forhold til indsatsen i 2010-2012 med 75 pct. svarende til 10,7 PJ pr. år i perioden 2013-2014 og med 100 pct. svarende til 12,2 PJ årligt i perioden 2015-2020
- I forbindelse med de øgede besparelsesforpligtelser målrettes energiselskabernes indsats eksisterende bygninger og erhverv. Der stiles mod indgåelse af en omkostningseffektiv aftale med energiselskaberne, som styrker konkurrenceudsættelsen af indsatsen. Der afsættes i alt 12 mio. kr. i 2012-2015 til understøttelse af energipareinitiativer.
- Der udarbejdes en samlet strategi for energirenovering af den eksisterende bygningsmasse, herunder undersøges muligheder for stramning af kravene til bygningskomponenter, samt en samlet analyse af området, herunder initiativer for bedre overholdelse af kravene i

bygningsreglementet samt anvendelse af ESCO-modeller. Minimumskravene til bygningskomponenter i bygningsreglementet fremtidssikres, så de afspejler de fremtidige udfordringer og de forventede energipriser. Strategien drøftes i forligskredsen inden udgangen af 2013. Strategien skal baseres på en samlet analyse af den eksisterende bygningsmasse, herunder mulige potentialer med henblik på at sikre, at strategien målrettes mod de mest omkostningseffektive indsatser.

- Der afsættes i alt 30 mio. kr. i 2012-2015 til at understøtte energirenovering af den eksisterende bygningsmasse.
- Der afsættes i alt 20 mio. kr. i 2012-2015 til videreførelse af indsatsen i Videncenter for Energibesparelser.
- Den kommunale CO2-beregner til kommunernes årlige CO2-opgørelser videreudvikles og opdateres. Der afsættes i alt 2 mio. kr. hertil i 2012-2015.
- I lyset af den betydelige styrkelse af energiselskabernes energibesparelsesforpligtelser afvikles de nuværende kampagne- og informationsaktiviteter i Go' Energi. De resterende aktiviteter overflyttes til Energistyrelsen og der gennemføres en analyse med henblik på at vurdere, hvilke af disse aktiviteter der skal videreføres. Dette frigiver midler på 60 mio. kr. årligt. Fra 2012-2015 udmøntes disse midler til andre energieffektiviseringsinitiativer, som beskrevet i bilag 3. Parterne mødes i 2015 for at drøfte udmøntning energieffektiviseringspakkens tilrådighed værende midler.
- Som opfølgning på energiaftalen i 2008 og strategi for reduktion af energiforbruget i bygninger er parterne enige om at gennemføre en energisparepakke, der skal fremme energibesparelser i private lejligheder. Energisparepakken indeholder bl.a. følgende initiativer inden for By-, Bolig- og Landdistriktsministeriets område:
  - Mulighed for ved energirenovering at kunne opkræve en større lejeforhøjelse end efter de gældende regler, forudsat at kravet om totaløkonomisk rentabilitet er opfyldt.
  - Ny model for aftalt grøn byfornyelse.
  - Forhøjelse af lejeres råderetsbeløb, mulighed for forhåndsgodkendelse af huslejestigninger ved forbedring af lejemålet, energikrav som betingelse for at udlejer kan anvende boligreguleringslovens §5, stk. 2 og adgang til at kræve opsætning af vandmålere.
  - Pakken indebærer afledt afgiftstab, som i 2020 udgør 11 mio. kr., og afgiftstabets finansieres via forsyningssikkerhedsafgiften.

En grøn og bæredygtig energiforsyning baseret på vedvarende energi

Parterne er enige om følgende:

Udbygning af vindkraft og andre VE teknologier

- Frem mod 2020 øges udbygningen med vindkraft på havet med 1.000 MW havmøller og 500 MW kystnære havmøller.
  - 600 MW på Kriegers Flak og 400 MW på Horns Rev udbygges 2013-2015 med forventet idriftsættelse i perioden 2017-2020. Udbygningen på Horns Rev igangsættes først.

- Der gennemføres en screening af arealer i første halvdel af 2012 med henblik på at etablere 500 MW kystnære havmøller frem til 2020. Den nærmere afregningsmodel fastsættes af parterne i forlængelse af screeningen.
- Det er afgørende, at udbud af havvindmølleparker forberedes grundigt, markedsføres over for potentielle bydende og gennemføres med fleksibilitet, således at størst mulig konkurrence og lavest mulige priser kan sikres. Der afsættes i alt 12 mio. kr. i 2012-2015 til at styrke indsatsen ifht. udbud af havmøller.
- Frem mod 2020 forventes opført nye landmøller med en samlet kapacitet på 1.800 MW. I samme periode forventes nedtaget kapacitet på 1.300 MW. Dette søges understøttet eksempelvis via nye planlægningsredskaber, strategisk miljøvurdering og tilpasning af rammevilkårene som følge af teknologiudviklingen. Et oplæg om dette vil blive udarbejdet og forelagt i første halvdel af 2013, og evt. nye initiativer aftales i forligskredsen. Oplægget vil bl.a. tage udgangspunkt i evalueringen af de fire ordninger i VE-loven (den grønne ordning, køberetsordning, værditabsordningen og garantifonden) og indeholde en vurdering af mulighederne for yderligere beskæring af pristillæg på de placeringer, hvor det fulde pristillæg ikke måtte være nødvendigt.
- Der ændres på afregningen for nye landmøller nettilsluttet fra 1. januar 2014, således, at det faste pristillæg på nominelt 25 øre/kWh for de første 22.000 fuldlasttimer fremover reduceres øre for øre, hvis markedsprisen på el overstiger 33 øre/kWh nominelt og derved helt bortfalder hvis elprisen bliver 58 øre/kWh i løbende priser eller højere. Samtidig ændres beregningsgrundlaget for den støttede produktion, således at den vægtes med 30 % af mølleeffekten og 70 % af rotorarealet.
- For at sikre fremtidige placeringsmuligheder mv. til vindmøller videreføres det eksisterende Vindmøllesekretariat til denne opgave i Miljøministeriet. Der afsættes en pulje på 13,2 mio. kr. i 2012-2015 til at finansiere sekretariatet.
- Der sker en forlængelse af den eksisterende PSO-finansierede pulje til nye VE teknologier til elproduktion (sol, bølger mv.) på i alt 100 mio. kr. over 4 år.
- Der afsættes 25 mio. kr. i 2014-2015 til støtte til anlæg og demonstration af bølgekraftprojekter.

Fremme af kraftvarme, fjernvarme, biomasse mv.

- Der gennemføres ændring af varmforsyningsloven med henblik på at fremme omlægning til biomasse på de centrale kraftvarmeværker. El- og varmeproducenter og varmeaftagere får mulighed for at indgå frivillige aftaler, hvor den afgiftsmæssige fordel ved at skifte fra fossile brændsler til biomasse til varmeproduktion kan fordeles mellem de to parter.
- For at hjælpe de mindre, nødlidende barmarksværker, der kæmper med høje varmepriser, gennemføres ændring af reglerne, således at de 35 kraftvarmeværker med de højeste varmepriser ved dispensationsansøgning kan få lov til at installere en maksimalt 1 MW biomassefyret kedel til ren varmeproduktion.
- Der oprettes en pulje på samlet 19 mio. kr. i 2013-2015 til at fremme partnerskaber om strategisk energiplanlægning mellem kommuner, lokale virksomheder og energiselskaber samt forbedre samspillet mellem statens, regionernes og kommunernes indsatser og understøtte den kommunale planlægning og den borgernære indsats. Den statslige involvering understøttes med i alt 4,8 mio. kr.
- Der udarbejdes og fremlægges en analyse af fjernvarmens rolle i den fremtidige energiforsyning inden udgangen af 2013. Der afsættes 3 mio. kr. til analysen.

- Der udarbejdes en analyse af anvendelsen af bioenergi i Danmark. Analysen skal fokusere på, om der er de rette vilkår for en effektiv og miljømæssig bæredygtig anvendelse af biomasseressourcer i den danske energiforsyning. Analysen skal endvidere belyse CO₂-fortrængningen. Der afsættes i alt 7,5 mio. kr. i 2012-2015. Analysen fremlægges inden udgangen af 2013.
- Der afsættes en pulje til fremme af ny VE-teknologi i fjernvarme (geotermi, store varmepumper mv.) på 35 mio. kr. i alt i 2012-2015.

Omstilling til VE i bygninger og erhverv

Parterne er enige om at understøtte udfasning af oliefyr i eksisterende bygninger, da der findes økonomisk rentable alternativer. På den baggrund iværksættes følgende initiativer:

- Fra 2013 indføres et stop for installering af olie- og naturgasfyr i nye bygninger. Der vil være mulighed for undtagelse, hvor der ikke er egnede alternativer til rådighed.
- Parterne er enige om, at det fra 2016 ikke længere skal være muligt at installere oliefyr i eksisterende bygninger i områder med fjernvarme eller naturgas som alternativ, og at det fortsat skal være muligt at installere oliefyr i eksisterende bygninger i områder uden disse alternativer.
- For at understøtte omlægningen fra olie- og naturgasfyr i eksisterende bygninger til opvarmningsformer baseret på vedvarende energi afsættes i 2012-2015 en pulje på i alt 42 mio. kr. til at fremme initiativer for samt udarbejdelse af analyser for energieffektive alternativer, herunder varmepumper, sol og solvarme. Herefter evalueres ordningen.
- Der udarbejdes inden udgangen af 2013 en analyse af den fremtidige anvendelse af gasinfrastrukturen – både i overgangsfasen med fortsat anvendelse af naturgas og i en fremtid, hvor biogas og anden VE-gas tager over. Der afsættes 2 mio. kr. til analysen.
- Der etableres en pulje på 250 mio. kr. i 2013 og 500 mio. kr. årligt fra 2014, der fastholdes frem mod 2020. Puljen skal fremme energieffektiv anvendelse af vedvarende energi i virksomhedernes produktionsprocesser. Støtten gives som anlægstilskud til projekter, der erstatter fossile brændsler med vedvarende energi eller fjernvarme samt energieffektiviseringer i direkte tilknytning til disse konverteringsprojekter. Virksomheder, der i dag bruger fjernvarme til proces, kan i stedet vælge løbende at få et tilskud til deres meromkostninger på maksimalt 42 kr. per GJ, såfremt kraftvarmeproduktionen omstilles til biomasse og under forudsætning af, at ordningen godkendes af EU efter statsstøttereglerne. Der foretages en evaluering af ordningen i løbet af 1. halvår 2015.
- Der indføres et tilskud på 30 mio. kr. årligt fra 2013 til 2020 til at fastholde og fremme industriel kraftvarme i industri og gartnerier, som finansieres via forsyningssikkerhedsafgiften.
- Der indføres et generelt bundfradrag for kul, koks og petroleumskoks brugt til tung proces. Lempelsen vil udgøre ca. 3 mio. kr. i hhv. 2013 og 2014, og derefter ca. 10 mio. kr. per år i perioden 2015-2020. Det nye fradrag vil være udformet efter svovlindhold pr. GJ kulbrændsel.
- Der udarbejdes en analyse af mulighederne for bedre udnyttelse af overskudsvarme fra industri. Problemstillingen drøftes i forligskredsen inden medio 2013, herunder problemstillingen om uens muligheder for at viderefakturere afgiftsændringer.

Smarte elnet mv.

Realisering af målet om udfasning af fossile brændsler forudsætter fortsat udbygning af elsystemet, og at denne udbygning sker intelligent. Parterne er derfor enige om følgende:

- I forbindelse med opførelsen af Kriegers Flak etableres ny international el-udvekslingskapacitet. Sammenkoblingen af det danske og tyske elmarked støttes af EU med ca. 1,1 mia. kr.
- Der udarbejdes i 2012 en samlet strategi for etablering af smarte elnet i Danmark. På baggrund af strategien drøfter parterne eventuelle nye initiativer.
- Der søges indgået aftale med netselskaberne om udrulning af fjernaflæste timeelmålere.
- Der udarbejdes en analyse af mulighederne for at fastholde elnettets høje funktionalitet i en situation med stadigt stigende vindkraft med særlig vægt på perioden efter 2020. Analysen og det efterfølgende arbejde støttes med 2 mio. kr. Analysen færdiggøres i 2013.
- Der udarbejdes en analyse af muligheder og effekter af udvekslingsforbindelser, herunder kobling til udbygninger i nabolandene. Analysen fremlægges inden udgangen af 2014.
- Der etableres en såkaldt engrosmodel, der skal fremme konkurrencen på elmarkedet, herunder sikre at elforbrugere modtager én samlet regning via elhandelsvirksomhederne. Engrosmodellen stiller ikke krav om ændringer i forbrugernes priser og betalingsvilkår, der er konkurrenceparametre. Der etableres en obligatorisk forsikringsordning, der sikrer fastholdelse af statslige afgiftsindtægter.
- Der gennemføres et dybdegående eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor med henblik på at sikre incitament til grøn omstilling, omkostningseffektivitet, konkurrence og forbrugerbeskyttelse. Reguleringseftersynet afsluttes i 2014. Der afsættes i alt 13 mio. kr. i 2012-2014 hertil.

Bedre rammebetingelser for biogasudbygningen

Der skal gennemføres en ambitiøs udbygning med biogas. Med henblik på at skabe fremdrift i denne skal de økonomiske vilkår for biogasproduktionen forbedres, og biogas skal i højere grad end i dag kunne anvendes uden for kraftvarmesektoren. Parterne er derfor bl.a. enige om, at den samlede støtte til biogas, der anvendes til kraftvarme eller sendes ud i naturgasnettet skal kunne opnå støtte på 115 kr./GJ i 2012, hvilket opnås gennem følgende:

- En ny sammensat støttemodel for biogas, hvor:
  - Den eksisterende støtte på 79 kr./GJ til biogas anvendt i kraftvarmeværker fortsættes som grundtilskud.
  - Der gennemføres tilskudsmæssig ligestilling af biogas til naturgasnettet med biogas til kraftvarme, således at også biogas, der leveres til naturgasnettet, opnår et grundtilskud på 79 kr./GJ.
  - Der indføres et nyt grundtilskud til biogas til proces i virksomheder og transport på netto 39 kr./GJ
  - Igangsætningsstøtten fra anlægspuljen øges fra 20 pct. til 30 pct. i 2012.
  - Der indføres et tilskud på 26 kr./GJ til alle anvendelser af biogas. Tilskuddet aftrappes i takt med stigende naturgaspriser. Tilskuddet aftrappes med 1 øre/GJ, når naturgasprisen stiger med 1 øre/GJ.

- Der indføres yderligere et tilskud på 10 kr./GJ til alle anvendelser af biogas. Tilskuddet aftrappes med 2 kr./GJ fra 2016 til 0 kr./GJ i 2020.
- Reguleringen ændres med henblik på at gøre det muligt frivilligt at omlægge fra fast elafregning til elpristillæg for rene biogasbaserede værker.
- De kommunale naturgasselskaber får mulighed for at engagere sig i biogasproduktion som en tilknyttet aktivitet til deres kommercielle aktiviteter.
- Der nedsættes en taskforce, der skal undersøge og understøtte konkrete biogasprojekter med henblik på at sikre den forudsatte biogasudbygning frem mod 2020. Såfremt der ikke er den fornødne udvikling i nye projekter i 2012-13, er parterne enige om i 2014 at drøfte andre muligheder for at fremme biogasudbygningen, herunder konkrete forslag, der indebærer aftagepligt. Der afsættes 9,6 mio. kr. i 2012-2015 til taskforcen til understøttelse af udbygning af biogas.
- Biogasrejseholdet videreføres. Der afsættes 13,2 mio. kr. i 2012-2015.

El og biomasse i transportsektoren

På længere sigt skal transportsektoren gennemgå en radikal omstilling fra fossile brændsler til nye drivmidler som el og biomasse. Som de første skridt i denne omstilling er parterne enige om følgende:

- Der udarbejdes en strategi for fremme af energieffektive køretøjer som hybrid plug-in, elbiler mm. der udmønter en pulje på i alt 70 mio. kr. i årene 2013-2015 til understøttelse af udrulningen af ladestandere til elbiler, infrastruktur til brint samt infrastruktur til gas i tung transport. Strategien drøftes i forligskredsen i 2013.
- Der gennemføres ændring af biobrændstofloven med henblik på at sikre iblanding af 10 pct. biobrændstoffer i 2020. Gennemførelsen afventer dog en analyse af alternative initiativer til at leve op til EU's forpligtelse ift. VE i transport. Analysen færdiggøres i 2015.
- Der afsættes en pulje på 9 mio. kr. i 2013-2015 til model til udvikling af analyse af de klima- og energimæssige forhold ved anvendelse af alternative drivmidler. Arbejdet skal understøtte reduktion af CO₂ fra transportsektoren. Et element i dette arbejde vil være drivmidlernes samspil med energisystemet.
- Der afsættes 15 mio. kr. i 2013-2015 til videreførelse af el-bilsforsøgsordningen.

Øget forskning, udvikling og demonstration

Investeringer i forskning, udvikling og demonstration er forudsætninger for, at danske virksomheder også på længere sigt kan udvikle og sælge grønne løsninger og skabe grønne jobs i Danmark. Parterne er enige om følgende:

- Parterne arbejder for et fortsat højt niveau for FUD i energiteknologi, der kan støtte en fortsat effektivisering af energianvendelsen og fremme omkostningseffektive VE-teknologier, hvor der også er et erhvervs- og eksportpotentiale.
- Der afsættes i perioden 2012-2015 i alt 9,5 mio. kr. til at støtte det fortsatte arbejde på Samsø til at demonstrere løsninger for at skabe en fossiluafhængig ø.

Parterne noterer sig, at rammerne for at opnå støtte fra det PSO-finansierede ForskEL-program er brede, men med den begrænsning at det enkelte forskningsprojekt skal have en væsentlig relation til elsystemet.

Finansiering af aftalens energipolitiske initiativer

Aftalens nye energipolitiske initiativer frem mod 2020 forudsætter finansiering. Samtidig er der behov for at sikre langsigtet statsfinansiell holdbarhed, herunder at afgifts- og tilskudssystemet også fremadrettet kan bidrage til at understøtte den grønne omstilling. Rammevilkårene skal understøtte grønne investeringer og gøre det attraktivt for forbrugerne at vælge grønt. Parterne er enige om følgende:

- Aftalen skal implementeres omkostningseffektivt og med hensyn til forbrugerne og virksomhedernes konkurrenceevne.
- Meromkostninger for energiselskaberne som følge af de forøgede energibesparelsesforpligtelser finansieres over selskabernes tariffer.
- Støtteomkostninger i forbindelse med udbygning med vedvarende energi, der leveres til elnettet, finansieres over PSO-ordninger.
- Støtte til vedvarende energi leveret til gasnettet finansieres via en PSO-ordning for gasforbrug svarende til den eksisterende PSO-ordning for el.
- Øvrig støtte finansieres via finansloven jf. initiativer i bilag 3.
- Det statslige tilskud til VE til proces, biogas (til transport og proces), industriel kraftvarme, energisparepakke i private lejligheder samt det statslige afgiftstab, som fortrængningen af fossile brændsler afstedkommer, finansieres af en forsyningssikkerhedsafgift.
- Forsyningssikkerhedsafgiften pålægges al rumvarme, dvs. rumvarme fra såvel fossile brændsler som biomasse, og træder i kraft i 2013. Dog gælder det for biomassen, at der er tale om et nyt afgiftsgrundlag, hvorfor den må udformes under hensyn til EU's diskriminations- og statsstøtteregele og senest skal træde i kraft i 2014.
- For at lempe belastningen fra forsyningssikkerhedsafgiften på forbrugere af fossile brændsler, der i forvejen har høje afgifter, reduceres afgiftsstigningen på allerede beskattede fossile brændsler med 7,5 kr./GJ senest i 2020 (2010-niveau).
- Med henblik på at afskærme det private erhvervsliv fra afgiftsfinansieringen af aftalens energipolitiske initiativer, lempes energiafgifterne på el og brændsel til proces. Lempelsen finansieres via forsyningssikkerhedsafgiften og sikrer, at belastningen af det private erhvervsliv under ét fra afgiftsfinansieringen af aftalen reduceres til 100 mio. kr. i 2020. Lempelsen af energiafgifterne på el og brændsel til proces indføres gradvist frem mod 2020 parallelt med den øvrige finansiering af aftalen.
- Til finansiering af aftalens energipolitiske initiativer skal forsyningssikkerhedsafgiften indbringe 0,6 mia. kr. i 2013 stigende til 2,8 mia. kr. i 2020 i umiddelbart provenu – efter fradrag for kompensation til erhvervslivet, jf. tabel 1.

Tabel 1. Forsyningssikkerhedsafgiftens bidrag til finansiering

2011 priser, mia. kr.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Umiddelbart provenu fratrukket kompensation af erhvervslivet	0,6	1,4	1,6	1,9	2,1	2,3	2,5	2,8

- De øvrige foreslåede finanslovsrelaterede udgifter finansieres inden for den afsatte reserve til energiforhandlingerne på finansloven for 2012 samt ved afvikling af kampagne- og informationsaktiviteter i Go' Energi.
- Med henblik på at vurdere behovet for justeringer undersøges det eksisterende tilskuds- og afgiftssystem, herunder mulighederne for at sikre rette incitamenter til omstillingen til et grønt, omkostningseffektivt og fleksibelt energisystem. Kommissorium for analysen skal godkendes af aftaleparterne. Analysen vil være færdig i 2014.
- Med henblik på at mindske omkostningerne for borgere og virksomheder til aftalens initiativer iværksættes en række billiggørelsesinitiativer bl.a. øget konkurrence, effektiviseringstiltag mv. af de monopolregulerede virksomheder i elsektoren, herunder netvirksomhederne og Energinet.dk's virksomhed, som i oversigtsform fordeler sig som anført i bilag 2. Regeringen er forpligtet til årligt at gøre status for realiserede besparelser, så der løbende følges op på, at aftalen ikke bygger på et forkert økonomisk grundlag.

Oversigt over analyser og udredninger til omstillingen af den samlede energiforsyning til ren vedvarende energi

Omstillingen af energiforsyningen til ren vedvarende energi er en meget omfattende opgave. Det er afgørende, at energisektorens forskellige delsystemer spiller optimalt sammen i omstillingen samtidig med, at den nødvendige infrastruktur løbende må udvikles. For at sikre et tilstrækkeligt videngrundlag, der understøtter de mest økonomiske og effektive løsninger, aftalens initiativer og beslutninger om nye initiativer for næste fase i omstillingen, vil der i perioden 2012-2015 være behov for at igangsætte en række analyser og udredninger, hvortil der afsættes midler.

Parterne samles og drøfter analyserne og udredninger, når disse er udarbejdet. Parterne er enige om igangsættelse af følgende initiativer:

<i>Temaer i energiaftale</i>	<i>Analyser mv.</i>
<i>Et energieffektivt samfund med mindre energispild</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse af fjernvarmens rolle i den fremtidige energiforsyning inden udgangen af 2013. • Den kommunale CO2-beregner til kommunernes årlige CO2-opgørelser videreudvikles og opdateres. Der afsættes i alt 2 mio. kr. i 2012-2015 hertil. • Strategi for energirenovering af den eksisterende bygningsmasse, herunder muligheder for stramning af kravene til bygningskomponenter, samt samlet analyse af området, herunder initiativer for bedre overholdelse af kravene i bygningsreglementet samt anvendelse af ESCO-modeller. Minimumskravene til bygningskomponenter i bygningsreglementet fremtidssikres, så de afspejler de fremtidige udfordringer og de forventede energipriser. Strategien drøftes i forligskredsen inden udgangen af 2013. Der afsættes i alt 30 mio. kr. i 2012-2015 hertil.
<i>En grøn og bæredygtig energiforsyning baseret på vedvarende energi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse af den fremtidige anvendelse af gasinfrastrukturen – både i overgangsfasen med fortsat anvendelse af naturgas og i en fremtid hvor biogas og anden VE-gas tager over – inden udgangen af 2013. • Analyse af anvendelsen af bioenergi i Danmark. Analysen skal fokusere på, om der er de rette rammevilkår for en effektiv og miljømæssig bæredygtig anvendelse af biomasseressourcer i den danske energiforsyning, herunder CO2-fortrængning. Analysen fremlægges inden udgangen af 2013.

	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse af mulighederne for at fastholde elnettets høje funktionalitet i en situation med stadig stigende vindkraft. • Analyse af og plan for udbygning af udvekslingsforbindelser. • Analyse af modeller for støtte til solenergi.
Smarte elnet	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi for etablering af smarte elnet i Danmark.
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Tilbagevendende teknologivurderinger for transportsektoren. • Strategi for fremme af energieffektive køretøjer som hybrid plug-in, elbiler mm., som drøftes i 2013.
Øvrige	<ul style="list-style-type: none"> • Dybdegående eftersyn af reguleringen af den danske elforsyningssektor med henblik på at sikre incitament til grøn omstilling, omkostningseffektivitet, konkurrence og forbrugerbeskyttelse. Reguleringseftersynet afsluttes i 2014. Der afsættes i alt 13 mio. kr. i 2012-2014 hertil. • Undersøge tilskuds- og afgiftssystemet med henblik på at vurdere behovet for justeringer af det eksisterende system, så det samfundsøkonomisk giver hensigtsmæssige incitament til omstillingen til et grønt og fleksibelt energisystem. Kommissorium for analysen skal godkendes af aftaleparterne. • Udarbejdelse af en generel ligevægtsmodel til modellering af energisystem og samfundsøkonomi til identificering af effektive politiktiltag og fremtidige reguleringstiltag. Der afsættes i alt 15,2 mio. kr. i 2012-2015 hertil. • En analyse af den samlede energiindsats og mulige nye initiativer for at afdække de afgørende forudsætninger og strategiske valg der skal sikre omstillingen af den samlede energiforsyning til ren vedvarende energi i 2050 samt afdække, hvorledes energisystemets delelementer (el, varme og transport) kan spille sammen. Analysen udarbejdes forud for at parterne mødes i 2018 for at drøfte initiativer efter 2020. • Analyse og datagrundlag for erhvervslivets energiforhold, herunder særligt påvirkningen af konkurrenceevnen over for udlandet på kort og lang sigt for forskellige erhverv. Analyserne skal bl.a.

	<p>inddrage ny viden om potentialer for energieffektivisering, muligheder for prisovervæltning og belyse land/by problemstillingen samt udviklingen i energieffektiviteten under forskellige antagelser om udviklingen i energipriser, CO2-priser, teknologiudvikling m.v. Der afsættes i alt 10 mio. kr. hertil i 2013-2015.</p>
--	---

Bilag 1 om finansiering og indfasningsprofil for FSA, PSO og tariffer

Tabel: Årlig finansiering fordelt på PSO, tariffer og FSA – afrundet til nærmeste 100 mio. kr.

Mio. kr.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Energiaftale¹⁾	-300	700	1.400	1.800	1.800	2.500	2.900	3.400	3.500
PSO	100	100	200	200	300	800	1.100	1.500	1.400
Tariffer	-300	100	-200	-100	-300	-400	-500	-600	-600
FSA ²⁾	0	600	1.400	1.700	1.900	2.100	2.300	2.500	2.800

1) Pga. afrundinger summer delbidrag ikke nødvendigvis til den samlede afrundede sum for finansieringen.

2) FSA er forudsat først at give provenu fra 2013 og provenutab på ca. 100 mio. i 2012 er forudsat finansieret i 2013.

Bilag 2

Initiativerne i aftalen resulterer i en række investeringer og omkostninger, som vil få betydning for borgere og erhvervsliv. Derfor igangsættes der i aftaleperioden sideløbende en række tiltag, der skal mindske forbrugernes omkostninger til energi i forhold til den udvikling, der ville finde sted uden disse tiltag. Der igangsættes tiltag, der i 2020 skønnes at ville give en besparelse på ca. 1,8 mia. kr.

Tablet: Tiltag til reduktion af forbrugerbelastningen

Mio. kr. i 2020	PSO (el+gas)	Nettarif (el, gas, olie, fjernvarme) m.v.	Statskasse (rumvarme)	I alt
Billiggørelsestiltag				
Kystmøllemodel	-200			-200
Effektivisering af Energinet.dk mv.		-755		-755
Energinet.dk's opkøb af regionale transmissionsnet		-200		-200
Energieffektivisering		-110		-110
Reguleringseftersyn -ændret økonomisk regulering af netselskaberne		-300		-300
Udskydelse af dele af kabelhandlingsplanen		-130		-130
Engrosmodellen		-75		-75
I alt				-1770

Reducerede omkostninger til opstilling af kystnære havmøller: Revurdering af støttebehovet ud fra forventning om mindre behov for forsøgsmøller samt mulighed for at fordele støtten over en længere periode. Etableringen af 400 MW til 70 øre/kWh vil give en besparelse i forhold til det forudsatte i Vores energi på ca. 200 mio. kr. i 2020 (2011-priser).¹

Billiggørelse af energiselskabernes besparelsesindsats: Der fastlægges et loft for de samlede omkostninger til energiselskabernes besparelsesindsats, der giver en besparelse i forhold til det forudsatte i Vores Energi på 110 mio. kr. i 2020 (2011-priser). Såfremt det viser sig, at der ikke inden for dette loft kan opnås de forudsatte energibesparelser, drøfter parterne håndteringen heraf.

Energinet.dk's opkøb af regionale net: Det forventes, at Energinet.dk vil købe de regionale transmissionsnet i 2012. Overtagelsen af de regionale net forventes at give en gevinst i form af lavere driftsomkostninger på 200 mio. kr. i 2020.

Effektivisering af Energinet.dk mv.: Energinet.dk iværksætter besparelser og effektiviseringer, ændrer afskrivningen for el-aktiviteter og udbetaler overskydende flaskehalsindtægter hurtigere end hidtil forudsat, således at der i 2020 er en sænkning af omkostninger på i alt 775 mio. kr., der kommer energiforbrugerne til gode gennem lavere tariffer for brug af Energinet.dk's net.

Kabelhandlingsplanen: Energiforligspartierne blev i 2009 enige om kabelhandlingsplanen, som indeholdt samlede investeringer på 15,2 mia. kr. i 2011-priser til kabellægning og forskønnelsesprojekter. Der foretages udskydelse af dele af projekterne, der medfører reducerede omkostninger i 2020 på i alt 130 mio. kr.

¹ Aftaleparterne er efterfølgende blevet enige om etablering af yderligere 100 MW kystnære møller, i alt 500 MW.

Gevinster ved en ændret regulering af elsektoren: Det indgår i Vores Energi, at elsektorens regulering skal gennemgås. Gevinsten ved ændret økonomisk regulering af netselskaberne forventes at give en besparelse på 300 mio. kr.

Engrosmodel: Introduktion af engrosmodellen på elområdet vurderes i sig selv at bidrage med en reduktion i de forbrugerrelaterede omkostninger for netvirksomheder og elhandelsvirksomheder under ét på 100 mio. kr. Gevinsten dækker over den umiddelbare besparelse ved, at der ikke skal udsendes to regninger. Engrosmodellen vil derudover konkurrenceudsætte en række opgaver, hvilket på den ene side forventes at lede til effektivisering og på den anden side medføre et tab for forbrugeren, der fremkommer som følge af større risiko for tab af afgifter, PSO samt nettatariffer.

Bilag 3: Puljer i energiaftalen

Tabel 1: Finanslovrelaterede initiativer

Mio. kr.	2012	2013	2014	2015	I alt 2012-2015
Initiativer, som er eller er ved at blive igangsat:	9,0	9,2	6,5	3,5	28,2
Dybdegående eftersyn af elforsyningslovene	5,0	5,0	3,0	-	13,0
Ligevægtsmodel (CGE-model)	4,0	4,2	3,5	3,5	15,2
Prioriterede initiativer, som endnu ikke er igangsat:	25,5	31,5	54,0	54,8	165,8
Understøttelse af udbygning med biogas	5,7	5,7	5,7	5,7	22,8
Analyse af anvendelse af bioenergi	1,5	2,0	2,0	2,0	7,5
Understøttelse af udbygning med vind	6,3	6,3	6,3	6,3	25,2
Energiplanlægning og intelligente elnet	3,0	3,0	12,0	12,8	30,8
Fremme af ny VE-teknologi	5,0	10,0	22,5	22,5	60,0
Erhvervsanalyser af energianvendelse	2,0	2,0	3,0	3,0	10,0
Støtte til fossiluafhængig ø (Samsø)	2,0	2,5	2,5	2,5	9,5

Tabel 2: Energieffektiviseringspakke

Mio. kr.	2012	2013	2014	2015	I alt 2012-2015
Prioriterede energieffektiviseringsinitiativer	20,0	60,0	60,0	60,0	200,0
Fremme af alternativer til oliefyr	3,0	13,0	13,0	13,0	42,0
Understøttelse af energispareinitiativer	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
Energirenovering af den eksisterende bygningsmasse	7,5	7,5	7,5	7,5	30,0
Videreførelse af Videntcenter for energibesparelser i bygninger	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Infrastruktur til transport	1,0	23,0	23,0	23,0	70,0
Videreførelse af el-bilforsøgsordningen	0,0	5,0	5,0	5,0	15,0
Klima- og energimæssige forhold ved alternative drivmidler	0,0	3,0	3,0	3,0	9,0
CO2-beregner	0,5	0,5	0,5	0,5	2,0